

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 5.5.2008
COM(2008)234 konč.

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju akcijskega programa Skupnosti za spodbujanje ustanov, ki so na evropski ravni dejavne na področju kulture

(predložila Komisija)

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju akcijskega programa Skupnosti za spodbujanje ustanov, ki so na evropski ravni dejavne na področju kulture

1. UVOD

To poročilo je predloženo v skladu s Sklepom št. 792/2004/ES¹ Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o akcijskem programu Skupnosti za spodbujanje ustanov, ki so na evropski ravni dejavne na področju kulture. V ospredje postavlja doseganje ciljev programa ter stališče Komisije o glavnih ugotovitvah in priporočilih končne zunanje ocene programa, ki je na voljo na spletni strani:

http://ec.europa.eu/culture/index_en.htm.

2. OZADJE PROGRAMA

2.1. Cilj programa

V skladu s Sklepom št. 792/2004 je cilj programa okrepitev dejavnosti Skupnosti na področju kulture in izboljšanje njene učinkovitosti s podpiranjem dejavnosti ustanov, ki so na evropski ravni dejavne na tem področju.

Te dejavnosti morajo prispevati ali biti sposobne prispevati k razvoju in izvajanju politike sodelovanja Skupnosti ter k ukrepom na področju kulture.

V Sklepu so kot najpomembnejše dejavnosti teh ustanov, za katere je verjetno, da bodo prispevale h krepitvi in učinkovitosti delovanja Skupnosti na področju kulture, navedene:

- predstavljanje zainteresiranih strani na ravni Skupnosti,
- razširjanje informacij o delovanju Skupnosti,
- povezovanje ustanov, aktivnih na kulturnem področju, v omrežja,
- predstavljanje in informiranje regionalnih in manjšinskih skupnosti Evropske unije,
- pridobivanje in razširjanje informacij s področja zakonodaje, izobraževanja in medijev,
- opravljanje vloge kulturnega „ambasadorja“, ki krepi zavest o skupni evropski kulturni dediščini,
- ohranjanje in spominjanje glavnih krajev in arhivov, povezanih z deportacijami, ki jih simbolizirajo spomeniki, postavljeni na območja prejšnjih taborišč in druga prizorišča množičnega civilnega mučeništva in uničenja, ter ohranjanje spomina na žrtve s teh prizorišč.

¹ UL L 138/40, 30.4.2004.

2.2. Splošni opis podpore Skupnosti

Akcijski program Skupnosti za spodbujanje ustanov, ki so na evropski ravni dejavne na področju kulture, je sestavljen iz treh različnih delov:

- **del I** programa je namenjen podpori dvema ustanovama, ki ju Evropska komisija podpira že 20 let: Evropskemu uradu za manj razširjene jezike (EBLUL) in mreži Mercator, ki jo sestavljajo tri različna središča, Mercator mediji, Mercator zakonodaja, Mercator izobraževanje;

- **del II** programa je namenjen podpori ustanov, ki si prizadevajo doseči cilj splošnega interesa na področju kulture. V letih 2004 in 2005 so bile dotacije dodeljene organizacijam iz Priloge II programa, če so izpolnjevale vse zahteve Finančne uredbe, njenih izvedbenih pravil in temeljnega akta. V letu 2006 so bile dotacije dodeljene na podlagi javnega poziva za zbiranje predlogov;

- **del III** programa je namenjen podpori akcij za ohranjanje in spominjanje glavnih krajev in arhivov, povezanih z deportacijami. Dotacije so bile dodeljene na podlagi pozivov za zbiranje predlogov.

Dodeljeni sta bili dve vrsti dotacij: **letne dotacije za poslovanje**, za del I in del II, ki podpirajo letni delovni program ustanov, in **dotacije za akcije** za del III.

Akcijski program Skupnosti je zajel obdobje **3 let**: 2004, 2005 in 2006.

2.3. Prihodnji okvir te podpore Skupnosti

Program se je iztekel 31. decembra 2006. Njegovi sestavni del pa so bili vključeni v tri različne programe za obdobje 2007–2013.

- Del I je bil vključen v program Vseživljenjsko učenje, namreč v prečni program, v ključno aktivnost 2: jeziki;

- del II je bil vključen v program Kultura za 2007–2013 v sklop 2: „Podpora za evropske kulturne ustanove“;

- del III je bil vključen v program „Državljeni za Evropo 2007–2013“ pod akcijo 4 „Aktivno evropsko spominjanje“

3. ZUNANJA OCENA

3.1. Pogoji in namen ocene

Na podlagi javnega razpisa št. EAC 41/2006² je bila za izvedbo ocene izbrana družba Ernst & Young et Associés.

Zunanja ocena je bila namenjena analizi uspešnosti programa in vseh njegovih delov, kakovosti izvedbe programa in njegovi učinkovitosti ter trajnosti financiranih projektov ali ustanov.

² 2006/S 122-129441.

Ocena se je osredotočila na celotno programsko obdobje (2004–2006). Vključitev treh delov programa v tri nove programe iz leta 2007 predstavlja posebno vprašanje, ki ga ocena prav tako obravnava.

3.2. Metodologija

Povzetek metodologije, ki jo je uporabil zunanji ocenjevalec:

- podrobna opredelitev vprašanj v zvezi z oceno,
- zbiranje primarnih in sekundarnih podatkov,
- analiza zbranih podatkov,
- odgovori na vprašanja v zvezi z oceno,
- priporočila.

Uporabljeni so bili trije načini zbiranja podatkov: dokumentarni pregledi, pogovori s predlagatelji projektov, neizbranimi predlagatelji in evropskimi uradniki ter strukturirane ankete.

3.3. Ugotovitve ocenjevalca

Upravičenca v okviru dela I programa sta bila Evropski urad za manj razširjene jezike in mreža Mercator. Najpomembnejše dejavnosti teh ustanov so pridobivanje in razširjanje informacij na evropski ravni na področju izobraževanja, medijev in zakonodaje manjšinskih jezikov, upravna podpora pri prijavljanju na programe EU in razvoj ustreznih partnerstev na področju manjšinskih jezikov.

Dve tretjini upravičencev v okviru dela II programa so bila združenja ali ustanove, večinoma iz Bruslja. Štirje upravičenci izbora 2006 so iz treh novih držav članic.

Njihove najpomembnejše dejavnosti obsegajo dejavnosti mreženja, umetniške uprizoritve, podporo kulturnemu ustvarjanju, predstavljanje organizacij evropskim institucijam ter raziskave in usposabljanje. Število upravičencev v delu II je bilo ustaljeno: 36 v letu 2004, 35 v letu 2005 in 34 v letu 2006, od katerih je bilo 16 novih. Podporo je prejelo skupaj 53 različnih ustanov.

V okviru dela III je bila večina podprtih projektov nemških. Ciljne skupine so bile širša javnost, mladi, raziskovalci in akademiki itd. Največ projektov se je ukvarjalo z vzdrževanjem/uporabo arhivov, na primer za uporabo na konferencah, razstavah, v knjižnicah itd., in z zbiranjem pričevanj očitvidcev. Ostali projekti so bili namenjeni organizaciji spominskih svečanosti/prireditev, umetniškemu delu in didaktičnemu ali izobraževalnemu programu ali pa obnovi najbolj simboličnih krajev. Tudi število projektov, izbranih v okviru tega dela, se ni veliko spreminjalo: 28 v letu 2004, 25 v letu 2005 (od teh je bilo 24 novih) in 24 v letu 2006, od katerih je bilo 20 novincev. Podporo je tako skupaj prejelo 72 različnih ustanov.

3.3.1 Uspešnost

Oblikovanje globalnih zaključkov o učinku akcije na ravni programa se je izkazalo za zelo zahtevno, saj jo po naravi sestavljajo projekti, ki imajo malo skupnega. Ocenjevalec je vendarle navedel splošno ugotovitev, da je program prispeval k svojemu splošnemu cilju *spodbujanja ustanov, ki so na evropski ravni dejavne na področju kulture*.

Glavni cilj je bil dosežen zlasti s strukturami, podprtimi v okviru dela I, in mrežami, podprtimi v okviru dela II. Ocenjevalec je ugotovil, da so se organizacije kulturnih akterjev

izboljšale, da se je obseg njihovih dejavnosti razširil, njihova strokovnost glede projektov in partnerstev EU pa se je povečala. Upravičenci, opredeljeni kot „ambasadorji“, so k promociji prispevali bolj na simbolični ravni.

Delovanje ustanov v smislu *najpomembnejših dejavnosti*, navedenih v Prilogi I Sklepa, za katere je verjetno, da bodo prispevale h krepitvi in uspešnosti delovanja Skupnosti na področju kulture, se ocenjuje kot dobro, čeprav nekoliko neenakomerno, saj je bilo več poudarka na nekaterih dejavnostih, medtem ko so bile druge deležne manjše pozornosti.

Zainteresiranih strani na primer ni prepričal prispevek programa k *predstavljanju zainteresiranih strani* na ravni Skupnosti in *razširjanju informacij* o delovanju Skupnosti. Ocenjevalec je ugotovil, da je k sorazmerno slabemu razširjanju informacij prispevala sama narava upravičencev do programa: ustanove opredeljuje predvsem posebno strokovno znanje ali interesno področje na področju manjšinskih jezikov, kulture ali ukrepov glede spominjanja. Ocenjevalec je opazil, da je bilo širši javnosti namenjenih le nekaj prireditev (del II) in projektov dela III. Ključna težava pa je ugotovitev, da upravičenci (del II) razširjanju niso namenili največ pozornosti, čeprav je bil pri nekaterih od njih opažen napredek (npr. za omejene dejavnosti obveščanja o delovanju Skupnosti v zvezi z manjšinskimi jeziki iz dela I). Zato programu manjka prepoznavnost.

Za upravičence iz dela II razširjanje na splošno ni bila najpomembnejša dejavnost. Mreže, financirane v okviru tega dela, so izvedle nekaj dejavnosti obveščanja in razširjanja, zlasti glede informacij o EU. Medtem ko so bili prevodi redki, pa so številni upravičenci (18) organizirali konference in skoraj vsi izboljšali svoje spletne strani. Poleg tega so se sčasoma razvile tudi njihove predstavitvene dejavnosti. Ustanove, financirane v okviru dela II programa, so se bolj izkazale pri predstavljanju zainteresiranih strani na evropski ravni.

Ocenjevalec je ugotovil, da je bil program uspešen pri spodbujanju ustanov, ki so na evropski ravni dejavne na področju kulture, in njihovem *mrežnem povezovanju*, zlasti s pomočjo struktur, podprtih v okviru dela I, in mrež, podprtih v okviru dela II. Sčasoma se je povečalo število partnerstev, podprtih v okviru dela II.

Cilj ustanov, podprtih v okviru dela I, je *razširjanje evropskih informacij v regionalnih ali manjšinskih jezikovnih skupnostih*. Ocenjevalec ugotavlja, da ostajajo rezultati tega cilja omejeni, zlasti za mrežo Mercator. To je posledica naslednjih pomanjkljivosti: glavno orodje razširjanja je internet (dostop do interneta in dostopnost spletne strani), stroški prevodov ne omogočajo pokritja velikega števila jezikov, število uporabnikov je omejeno (čeprav narašča). Pozitivno pa je ocenjena takojšnja vključitev novih držav članic v obseg dejavnosti organizacij(e).

Ocenjevalec na podlagi številnih kazalnikov ali deskriptorjev ugotavlja, da so ustanove, podprte v okviru dela I, znatno prispevale k *zbiranju in razširjanju informacij s področja zakonodaje, izobraževanja in medijev manjšinskih jezikov*. Kazalniki upoštevajo raznolikost zbranih in identificiranih informacij, razvoj orodij za razširjanje ter število in geografsko razpršenost iskanja informacij.

Projekt, podprt v okviru dela III, je na splošno izpolnil cilja *ohranjanja in spominjanja glavnih krajev ter ohranjanja arhivov, povezanih z deportacijami*. Predlagatelji projektov pa so sami izpostavili omejen prispevek akcij k izboljšanju znanja sedanjih in prihodnjih generacij o deportacijah. Akcije, ki jih podpira program, so pomagale preprečiti *zmanjšanje* tega znanja. Upravičenci tako soglašajo, da je bil cilj *ohranjanja spomina na žrtve* le delno

izpolnjen. Dodatne napore bi bilo treba vložiti v zbiranje pričevanj (kar bi zahtevalo dodatna sredstva) – to delo je nujno, saj je očitvecev deportacij vedno manj.

2. Učinkovitost

Ovrednotenje celotne učinkovitosti je na splošno otežilo pomanjkanje podatkov o spremljanju programa. Ocenjevalec ugotavlja, da se učinkovitost akcije spreminja med njenimi tremi različnimi deli in znotraj njih. Mreža Mercator (del I) je na primer izboljšala svojo učinkovitost: medtem ko je letna dotacija ostala skozi obdobje enaka, se je število dejavnosti stalno povečevalo. Učinkovitost akcij bi izboljšalo bolj sistematično spremljanje projektov in dejavnosti, zlasti za dodeljene zneske nad povprečjem dotacij.

Upravičenci in prijavitelji v okviru dela II so izrazili potrebo po večji transparentnosti *prijavnega postopka* (npr. glede izbirnih meril ter sestave in imenovanja ocenjevalnega odbora). Več anketirancev je menilo, da bi bil izbirni postopek z bolj *merljivimi izbirnimi merili* bolj legitimen. V fazi oddaje prijav bi bili koristni večja tehnična pomoč in boljša komunikacija.

Za del II programa je bila uvedba strukture *javnih razpisov* v letu 2006 pozitiven razvoj od sistema rezervacij k preglednemu in konkurenčnemu postopku, ki je omogočal, da so bili upravičenci izbrani iz širše baze prijaviteljev. Upravičenci, katerih projekti so bili izbrani v postopku za del II v letu 2006, so menili, da so bili rezultati razpisa objavljeni pozno in da bi morala biti objava opravljena najpozneje do predvidenega datuma začetka programa. Ugotovljeno je bilo, da bi zgodnejša objava rezultatov prispevala k izpolnitvi ciljev ustanov.

Ocenjevalec je ugotovil, da je imela *tipologija upravičencev* iz javnega razpisa v okviru dela II programa – delitev upravičencev na ambasadorje, evropske mreže ali ustanove, ki organizirajo kulturne prireditve – le omejeno vrednost, saj je analiza dejavnosti organizacij pokazala, da so bile te zelo raznolike.

Ocenjevalec je ugotovil, da so projekti v okviru dela III programa dosegli konkretne rezultate kljub majhnemu obsegu in časovni omejenosti. Z niskimi dotacijami so bili tako ustvarjeni konkretni produkti. Zaradi pomanjkanja sredstev za prevajanje je bila prepoznavnost teh projektov omejena.

Treba je poudariti, da so koristi celotnega programa ne glede na stroškovno učinkovitost omejene, če ni ustreznega razširjanja rezultatov.

3. Trajnost

Z vidika trajnosti je akcije na ravni programa težko posploševati. Vendar pa vsak del programa vsebuje pokazatelje, da bodo rezultati trajnejši od samega projekta.

Podpora programa v okviru dela I je bila ustanovam v pomoč pri razvoju njihovega strokovnega znanja in je prispevala k napredku pri raziskavah o manjšinskih jezikih. Te strukture so prepoznale udeležbo v programu kot priložnost za pripravo na konkurenco v okviru novih programov. Zainteresirane strani so potrdile, da so mreže in njihovo strokovno znanje dosegli priznanje, ki jim bo v pomoč pri iskanju drugih virov financiranja. Trajnostni značaj mreže izboljšuje učinkovitost dotacije EU.

Tudi rezultati iz dela II kažejo dolgoročne učinke: velika večina upravičencev navaja, da so vzpostavili trdne odnose s člani mrež. Devetdeset odstotkov ustanov je poudarilo, da rezultate njihovih dejavnosti uporabljajo druge organizacije, in kaže, da so dotacije EU pripomogle k izboljšanju prepoznavnosti organizacij ter njihove verodostojnosti pri drugih financirjih.

V okviru projektov dela III je bilo vzpostavljenih nekaj posebnih partnerstev, vendar je bilo njihovo število omejeno. Po mnenju nosilcev projektov so partnerstva za to vrsto projekta manj pomembna. Ocenjevalci menijo, da bi bilo več partnerstev v projektih glede spominjanja koristnih z vidika razširjanja in trajnosti.

4. GLAVNA PRIPOROČILA ZUNANJE OCENE IN PRIPOMBE KOMISIJE

Glavna priporočila ocenjevalca so predstavljena v poševnem tisku, odgovor Komisije pa v standardni pisavi.

Uspešnost in učinkovitost

Komisija bi morala okrepiti povezave med kulturnim sektorjem in drugimi političnimi vprašanji, da bi v celoti izkoristila potencialno dodano vrednost kulturnih dejavnosti z vidika državljanstva. Pri spremljanju posebnih projektov z visoko simbolično vrednostjo bi lahko potekalo strukturirano sodelovanje z drugimi generalnimi direktorati.

Komisija se s tem strinja. Vključevanje kulture v vse pomembne politike EU je bilo predlagano v sporočilu „Evropska agenda za kulturo v svetu globalizacije“, sprejetem v letu 2007. Komisija izboljšuje svoje notranje usklajevanje med službami in pogloblja svojo analizo vmesnika med kulturno raznolikostjo in drugimi politikami Skupnosti, da bi dosegla pravo ravnovesje med različnimi cilji javne politike, vključno s spodbujanjem kulturne raznolikosti, pri sprejemanju odločitev ali predlogov regulativne ali finančne narave.

Komisija bi morala upoštevati roke, navedene v okvirnem koledarju za izbirni postopek, in zagotoviti zgodnejšo objavo izbire predlagateljev, ker mnogo ustanov sledi koledarskemu letu. Zato bi bilo primerno predstaviti nakazovanje dotacij EU in realizacije dejavnosti ustanov na konec koledarskega leta.

Komisija soglaša z mnenjem, da je treba skrajšati postopke javnih razpisov in je že sprejela ukrepe za čim krajši postopek za dotacije za poslovanje za ustanove, dejavne na področju kulture. V letu 2008 bodo na primer odločbe o dodelitvi nadomestile pogodbe, kar bi moralo postopek skrajšati v povprečju za en mesec. Večja uporaba pavšalnih zneskov bi morala

prispevati k pospešitvi obdelave prijav. Uvedba večletnih dotacij od leta 2008 (glej spodaj) bo prav tako pripomogla k preprečevanju zamud v prihodnosti.

Treba je tudi omeniti, da drugi dejavniki, kot je postopek komitologije (posvetovanje upravnega odbora in nadzorna pravica Evropskega parlamenta, najprej pred objavo razpisa in nato pred objavo izidov izbirnega postopka), močno vplivajo na trajanje izbirnega postopka. Komisija pa si prizadeva za spremembo pravne podlage programa Kultura, ki bi ji omogočil neposredno sprejetje odločitev o dodelitvi dotacij za poslovanje ustanovam, dejavnim na področju kulture. Če bosta Svet in Evropski parlament to potrdila, se bo izbirni postopek skrajšal še za nekaj tednov.

Komisija bi morala izboljšati pomoč upravičencem z navodili za tehnično pomoč, da bi zagotovila enoten odgovor in boljšo odzivnost za odgovore upravičencem.

Treba je poudariti, da ustanovitev Izvajalske agencije, ki je od leta 2006 pristojna za izvajanje velikega dela akcij programa Generalnega direktorata za izobraževanje in kulturo, prispeva k izboljšanju splošne učinkovitosti in uspešnosti vodenja javnih razpisov.

Komisija in Izvajalska agencija si od začetka nove generacije programov (2007–2013) prizadevata za izboljšanje pomoči prijaviteljem. Razvitih je bilo več uporabnih orodij in storitev (vključno s praktičnimi navodili, najpogosteje zastavljenimi vprašanji, uporabnikom prijaznejšimi oblikami, posebnim poštnim predalom itd.).

Poleg tega sta Komisija in Izvajalska agencija v letu 2007 organizirali dva informativna dneva v Bruslju, na katerih so prijavitelji prejeli praktična navodila za pripravo dobrih prijav in imeli možnost zastavljati vprašanja. Ta uspešna izkušnja se bo v prihodnosti ponovila.

Komisija bi morala razviti bazo podatkov za natančnejše spremljanje ter združiti in slediti podatkom o spremljanju, ki izhajajo iz končnih poročil.

Komisija s tem soglaša. Izvajalska agencija je razvila novo bazo podatkov, ki bo v prihodnosti omogočila natančnejše spremljanje in olajšala poročanje o akcijah, ki jih sofinancira Evropska unija.

Prepoznavnost učinkov in rezultatov

Komisija je pozvana, da uvede posebna merila v zvezi s prepoznavnostjo v izbirnem postopku. Komisija bi morala pripraviti knjižico za vsakega upravičenca, v kateri bi bile navedene dobre prakse upravičencev v zvezi z izboljšanjem prepoznavnosti učinkov in rezultatov.

Komisija v celoti soglaša s potrebo po izboljšanju ravni prepoznavnosti in razširjanja podprtih akcij. V novi generaciji javnih razpisov (Programi 2007–2013) predstavljata prepoznavnost in razširjanje rezultatov pomembno merilo za dodelitev. To pomeni, da se prijavitelje presoja tudi na ravni prepoznavnosti, razširjanja in izkoriščanja načrtovanih dejavnosti (uporaba različnih komunikacijskih orodij, kakovost medijskega načrta, število oseb, ki jih bo akcija dosegla, itd.).

Komisija razvija tudi novo bazo podatkov (imenovano „EVE“), v kateri bo javnosti na voljo veliko koristnih podatkov o podprtih projektih.

Trajnost

Komisija bi morala ponuditi večletne dotacije. Lahko se predlaga kombiniranje letnih in večletnih dotacij, odvisno od vrste projekta. Prijavitelji bi lahko izbirali med letno ali večletno dotacijo.

Komisija se zaveda zaželenosti večje stabilnosti in varnosti pri upravičencih, ki prosijo za dotacijo za poslovanje, in priznava, da bi večletne dotacije zelo pomagale nekaterim ustanovam pri izvajanju njihovih stalnih dejavnosti. Komisija je zato preučila možnost dodeljevanja večletnih dotacij ob upoštevanju določbe Finančne uredbe. Komisija bo tako od leta 2008 prijaviteljem v sklopu II programa Kultura ponudila možnost, da zaprosijo bodisi za večletno ali letno dotacijo. Komisija od leta 2007 ponuja ustanovam prejšnjega dela I možnost, da zaprosijo za večletne dotacije v okviru programa Vseživljenjsko učenje.

Ohraniti manjši delež zunanjega financiranja (20 % za del II in 25 % za del III), ki se prilagaja posebnostim kulturnega sektorja. Čeprav so zneski, na katere se nanaša načelo postopnega zmanjševanja dotacij, nizki, ima njegovo izvajanje simbolično vrednost, upravičenci pa ga dojemajo kot omejitvev. Pri ocenjevanju je bilo ugotovljeno, da je razmerje med koristmi in stroški izvajanja tega načela negativno za postavljeni cilj.

Komisija se strinja, da bi bilo pri podpori kulturnim ustanovam (dotacije za poslovanje) primerno ohraniti visoko stopnjo skupnostnega sofinanciranja, zlasti za strukturno podporo. Načelu postopnega zmanjševanja iz Finančne uredbe pa se ni mogoče izogniti pri dotacijah za poslovanje. Komisija želi to načelo uporabljati s čim nižjo stopnjo. V letih 2007 in 2008 je znašala samo 1 %, uporablja pa se pri stopnji sofinanciranja in ne neposredno pri dotaciji.

Komisija bi morala okrepiti spremljanje kakovosti med izvajanjem projektov ter povečati vire, namenjene boljšemu poznavanju kulturnega sektorja in njegovih interesnih skupin v Generalnem direktoratu za izobraževanje in kulturo ter Izvajalski agenciji.

Komisija se strinja, da bi bilo zaželeno približati se kulturnemu sektorju kot celoti in zlasti izboljšati stik s kulturnimi izvajalci med izvajanjem njihovega projekta. Komisija bo preučila možnosti za več obiskov na kraju samem in udeležbe na nekaterih prireditvah, ki jih organizirajo upravičenci do dotacij EU.

V okviru Sporočila o evropski agendi za kulturo v svetu globalizacije Komisija vzpostavlja strukturiran dialog s kulturnim sektorjem (forume, konference in druge strukture za lažjo komunikacijo).

5. SKLEPNE UGOTOVITVE KOMISIJE

Komisija soglaša s splošno ugotovitvijo ocenjevalca, da je program dosegel svoje najpomembnejše cilje. Čeprav je bilo težko oblikovati splošno ugotovitev za celoten program, analiza rezultatov za *vsak del programa* dokazuje, da so bili njihovi operativni cilji doseženi.

Številne kulturne mreže ter organizacije vseh velikosti in vrst – pevski zbori, muzeji, orkestri, gledališča, kulturne fundacije – so s programom prejele podporo za izvajanje dejavnosti in projektov z evropsko razsežnostjo. Del III programa je financiral projekte glede spominjanja z močno evropsko dodano vrednostjo, ki jih sicer brez evropskega financiranja ne bi bilo. V dejavnostih upravičencev so bila zastopana vsa kulturna področja, zato je imela od teh akcij koristi širša javnost. Vendar pa Komisija priznava, da je možno izboljšanje v smislu razširjanja in prepoznavnosti rezultatov.

Ocena je zagotovila številna koristna priporočila. Po izteku prejšnjega programa so bili trije deli vključeni v tri različne programe. Spremembe teh programov in javni razpisi v letu 2007 že odražajo nasvete ocenjevalca. V novih javnih razpisih za programe Kultura, Vseživljenjsko učenje in Evropa za državljane (dela I in II) je na primer *razširjanje rezultatov* postalo eno glavnih meril za ugotavljanje kakovosti predlogov, ponujena pa je tudi možnost večletnih dotacij.